

SYLABUS KURSU

<i>Název kursu</i>	SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ			
<i>Vyučující</i>	Mgr. Ludmila Sedláková			
<i>Stupeň studia</i>	Bakalářský			
<i>Semestr</i>	JS			
<i>Týdenní rozsah</i>	1-1			
<i>Workload</i>	přímá výuka: 26 h., četba: 44 h., samostatná práce: 10 h., zkouška (opakování): 47 h., SPOLU: 127 hodin.			
<i>Počet kreditů</i>	4			
<i>Ukončení kursu</i>	Zkouška			
<i>Požadavky zápočtu</i>	Získání nejméně 80 bodů z možných 120 (viz tabulka)			
	výborně	velmi dobře	dobře	neprospěl
test	30	20	10	0
Test	30	20	10	0
seminární práce	60	40	20	0

ANOTACE KURSU

Kurs informuje o vývoji sociálního zabezpečení od elementárních forem péče o chudé, nemocné a staré lidi až do rozvinutých soustav sociálního zabezpečení. V této souvislosti zvažuje schémata sociálního zabezpečení pro základní životní situace a události, způsob jejich financování a související sociální dávky a služby. Zvýšená pozornost bude věnována aktuální soustavě sociálního zabezpečení v ČR, včetně struktury souvisejících institucí. Posluchači získají základní přehled v legislativě sociálního zabezpečení a jeho aplikaci v konkrétních situacích. Předpokládá se aktivní účast posluchačů při definování aktuálních problémů sociálního zabezpečení v ČR.

PROGRAM KURSU

1. Vymezení sociálního zabezpečení jako součásti sociální politiky

Základní pojmy. Předmět, cíle, subjekty a objekty sociálního zabezpečení. Základní funkce a principy . Systémy sociální ochrany. Sociální událost. Sociální riziko. Sociální dávky.

Literatura:

(O - opakování) Tomeš, 1996: 17-27, 59-97.

(Č - čtení) Pieters, 1997: 6-15, 39-58.

Přednáška

2. Vývoj a tradice sociálního zabezpečení

Sociálně politické ideje a instituce. Historické formy sociálního zabezpečení. Sociální zabezpečení v 1. ČSR.

Literatura:

(Č) Musil, 1995: 423-434.

(Č) Potůček, 1995: 24-27

(O) Tomeš, 1996: 28-58

přednáška

3. Transformace systému sociálního zabezpečení v České republice

Sociální zabezpečení za socialismu a potřeba jeho změny. Sociální aspekty ekonomické reformy. Rysy sociální reformy. Koncepce záchranné sociální sítě. Koncepce tři pilířů sociální ochrany.

Literatura:

(O) Tomeš, 1996: 172-199.

(O) Tomeš, 1995: 110-126.

(Č) Záchranná..., 1991.

(Č) Scénář..., 1990.

4. Systémy sociální ochrany. Životní minimum. Sociální potřebnost.

Sociální pojištění, státní sociální podpora, sociální pomoc - obecná charakteristika.

Životní minimum - jeho funkce. Životní minimum a sociální dávky. Konstrukce životního minima; spotřební koš. Ověřování výše a struktury životního minima. Sociální potřebnost. Sociální záchranné sítě – funkce, účinnost, nedostatečné dávky, neúplné pokrytí a využití, past chudoby, náklady na administrativu, problémy a dilemata.

Literatura:

(Č) Greve, 1997: 122-131.

(O) Zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, v platném znění

(O) Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, v platném znění

(Č) Životní..., 1997:

5. – 6. Tři systémy sociální ochrany – sociální pojištění

Zabezpečované sociální události. Konstrukce dávek. Systém financování.

Valorizace dávek.

Literatura:

(Č) Langendonck, 1997: 84-90.

(O) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění

(O) Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, v platném znění

(O) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění

(O) Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění

(O) Tomeš, 1996: 98-107, 116-125.

přednáška.

7. Tři systémy sociální ochrany - státní sociální podpora

Zabezpečované sociální události. Konstrukce dávek. Státní podpora rodin s dětmi.

Literatura:

(O) Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění

(O) Tomeš, 1996: 108-115.

přednáška.

TEST č. 1 (vymezení sociálního zabezpečení jako součásti sociální politiky, systémy sociální ochrany, životní minimum, sociální potřebnost, tři systémy sociální ochrany – sociální pojištění)

8. Tři systémy sociální ochrany - sociální pomoc

Rozsah sociální pomoci. Hmotná a sociální nouze. Konstrukce systému dávek. Nárok a výplaty dávek. Typy dávek a služeb. Role státu, obcí a nestátních subjektů. Odstátnění a demokratizace sociálních služeb.

Literatura:

(O) Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, v platném znění

(O) Vyhl. č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, v platném znění

(Č) Langendonck, 1997: 74-84.

(O) Tomeš, 1996: 126-133.

přednáška.

Zadání seminární práce

Témata: a) Vývoj systému důchodového pojištění v ČR od počátku devadesátých let do současnosti

b) Vývoj systému sociální pomoci a státní sociální podpory v ČR od počátku devadesátých let do současnosti

9. Návrh zákona o sociálních službách

Sociální služby (sociální poradenství, služby sociální péče, služby sociální prevence), příspěvek na péči, financování, registrace, akreditace, inspekce.

Literatura: přednáška

10. Návrh zákona o pomoci v hmotné nouzi a zákona o životním a existenčním minimu

Hmotná nouze, dávky (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení), životní a existenční minimum.

Literatura: přednáška

11. Systém řízení a financování sociálního zabezpečení

Nástroje sociálního zabezpečení. Financování sociálního zabezpečení. Organizace a řízení sociálního zabezpečení. Koncepty sociálního zabezpečení.

Literatura:

(Č) Greve, 1997.

(Č) Langendonck, 1997: 97-102.

(Č) Pieters, 1997: 22-38, 62-65.

(Č) Potůček, 1995: 69-77.

(Č) Radičová, Potůček, 1998: 8-99.

(O) Sirovátka, 1997: 144-171.

(O) Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění

(O) Zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, v platném znění

(O) Tomeš, 1996: 134-171.

TEST č. 2 (tři systémy sociální ochrany – státní sociální podpora, sociální pomoc, systém řízení a financování sociálního zabezpečení)

12. Aktuální problémy.

Odevzdání seminárních prací.

13. Zhodnocení seminárních prací a kursu jako celku.

LITERATURA

- Greve, B., 1997. "Ekonomika a sociální zabezpečení v Evropě." Pp. 103-143. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita.
- Langendonck, J., 1997. "Základní techniky sociálního zabezpečení v Evropě." Pp. 71-102. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita.
- Musil, L., 1995. Statusová solidarita a česká sociální politika. In: *Sociologický časopis* 31: 423-434.
- Musil, L., 1996. *Vývoj sociálního státu v Evropě*. Brno: Doplněk. ss. 9-30.
- Pieters, D., 1997. "Základní principy sociálního zabezpečení". Pp. 5-70. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita.
- Potůček, M., 1995. *Sociální politika*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Přehled sociálních dávek. In: *Sociální politika*. 2001, zvláštní číslo.
- Radičová, I., Potůček, M., 1998. „Porovnanie vývoja českej a slovenskej sociálnej politiky po roku 1989.“ Pp. 9-88. In: Potůček, M., Radičová, I., (eds). *Sociální politika v Čechách a na Slovensku po roce 1989*. Praha: Karolinum.
- Scénář..., 1990. „Scénář ekonomické reformy“, „Scénář sociální reformy“. In: *Hospodářské noviny*. 4. Zář 1990.
- Sirovátka, T., 1997. „Cíle a účinky systémů sociálního zabezpečení.“ Pp. 144-171. In: Sirovátka, T., (ed), 1997. *Sociální zabezpečení*. Brno: Masarykova univerzita.
- Tomeš, I., 1995. "Systémy sociálních dávek v zemích střední a východní Evropy v přechodném období." Pp. 110-126. In: Kotous, J., (ed), 1995. *Sociální politika v evropských zemích*. Sborník učebních textů. Praha: UK.
- Tomeš, I. 1996. *Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub. ss. 213.
- Tomeš, I. a kol. 2002. *Sociální správa*. Praha: Portál.
- Záchranná..., 1991. „Záchranná sociální síť.“ In: *Sociální politika*. 1991, příloha č. 2.
- Zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, v platném znění
- Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, v platném znění
- Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění
- Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, v platném znění
- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění
- Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění
- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění
- Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, v platném znění
- Vyhl. č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, v platném znění
- Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění
- Zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, v platném znění
- Životní..., 1997. „Životní minimum v zahraničí a v České republice.“ In: *Sociální politika*. 1997, příloha č. 11.